

לאברהם

ויקראו לפניו אברהם (בראשית מא, ט)
 "זה יוסף שהיה אז בחימה" (ר"ט)

מתורתו ומשנתו של
 שר התורה הגאון הקדוש
 רבי יוסף ענגיל זצ"ל

פרשת דברים תשפ"ב • שנה ב' - גליון פ"ה • מכון "אוהבי תורה" להוצאת ספרי רבינו זי"ע

תפארת יוסף

פנינים על פרשת השבוע

גליוני הש"ס
 גישין ב.

אלה הדברים וגו' (א, א)

טעמים שבי"ב שורות הגט לא מחשיבים את ד' שיטין המפסיקים בין חומש 'במדבר' למשנה תורה בתוספות גיטין (ב. ד"ה המביא) כתבו, ומה שנוהגים לכתוב י"ב שורות בגט - אומר ר"ת משום דגט גימטריא י"ב, ור"י שמע בשם רב האי גאון ובשם רבינו סעדיה, משום דכתיב (הלן כד, א) 'ספר כריתות' כשיעור י"ב שיטין המפסיקין בין ארבעה חומשי ספר תורה, כדאמר בבבא בתרא (יג, א), שצריך להניח ארבעה שיטין בין כל ספר וספר, והפסק שבין 'וידבר' למשנה תורה' לא חשיב, שאינו אלא חוזר ושונה מה שלמעלה.

עיינ דוגמא לזה גם כן בשו"ת הרא"ש (כלל יט אות טז), וז"ל: ושאלת על השותה יין נסך בשינוי כמה יתכפר, שמעתי אומרים בשם החסיד, שיתענה חמשה ימים כנגד חמשה פעמים 'גפן' שבחומש, רצה לומר לבד משנה תורה, עכ"ל. ואולי גם שם הטעם דלא חשיבין משנה תורה - לפי שאינו אלא חוזר ושונה כו'.

ועיין עוד מגילה (י, א), פלוגתא דרבי יהושע ורבי אלעזר המודעי, עיין שם היטב. דיש לומר גם כן דפליגי בהנ"ל, דרבי אלעזר המודעי סבירא ליה, דכיון דמשנה תורה הוא רק חוזר ושונה לא חשיב ליה קרא כתב בפני עצמו, עיין שם ברש"י (ד"ה זאת): דכל מה שכתוב בתורה קורא כתב אחד.

משנה תורה נקרא על שם הישר והטוב וגירושין שענינם דין אינם מתייחסים לזה ולולי דברי התוספות היה נראה לענ"ד טעם שאין נחשב משנה תורה, על פי גמרא עבודה זרה (כה), מאי 'ספר הישר' (יהושע יג, כו), זו ספר 'משנה תורה', ואמאי קרי ליה 'ספר הישר', דכתיב (ביה) (הלן י, יח) 'ועשית הישר והטוב בעיני ד'". הרי דכל משנה תורה נחשב רק על שם הפסוק 'ועשית הישר' וגו' דכתיב ביה, ולכן נקרא כולו 'ספר הישר', על שם המקרא הזה שיש בו 'ועשית הישר' וגו', ונקרא כולו על שם זה. ואם כן שמע דמקרא זה הוא עיקר המשנה תורה, מדנקרא כולו רק על שם המקרא הזה, ועל כן כיון דמקרא זה קאי אלפנים משורת הדין, כמבואר בבבא מציעא (לה), דשומא הדר לעולם משום 'ועשית הישר והטוב', והוא עניין לפני משורת הדין כמובן.

ואילו גירושין הרי הם דין' לפי פשוטו של מקרא, דבשביל שנמצא בה 'ערות דבר' (ראה דברים כד, א), היא נענשת להתגרש, ולא משכחת בגירושין עניין לפני משורת הדין, דאם אינה

אסורה עליו מעיקר הדין - אין לו לגרש, ואדרבה שנאוה המשלח, כמבואר שלהי גיטין (ז).

ועל כן אין הגירושין מתייחסים למשנה תורה, רק לשאר תורה דענינו גם כן דין', כמבואר בעבודה זרה (ד), תורה דכתיב בה (משל כג, ב) 'אמת' - אין הקדוש ברוך הוא עושה לפני משורת הדין. ובמכות (י, א), מפני מה נאמרה פרשת רוצחים בלשון עוה (יהושע כ, א; עין רש"י מכות שם ד"ה בלשון) כו', מפני שהן של תורה, עיין שם. והיינו גם כן, דתורה ענינה דין, ולכן דבר של תורה נאמר בלשון עוה וקשה, עיין שם היטב. ולכן אין בגירושין ייחוס למשנה תורה, ואין נחשב ספר משנה תורה במנין ג"ט.

משנה תורה מורה על חיבור איש ואשה הנקרא טוב' - משא"כ גירושין שהם פירוד

ויש עוד טעם, דמקרא זה 'ועשית הישר והטוב בעיני ד', מורה על חיבור איש ואשה דנקרא טוב בעיני ד', דלכן היפכו - המשחית זרעו חליה - נאמר עליו (בראשית לה, ז) 'ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ד'. ועל כן ספר משנה תורה דנקרא כולו על שם 'ועשית הישר והטוב בעיני ד', לכן אין הגירושין דהם פירוד איש מאשה מתייחסים לו, דוק מאוד.

ועוד, כי המגרש אשתו ראשונה - מזבח מוריד עליו דמועות, כמבואר שלהי גיטין (ז). ודמועות באים מן העינים (ראה ירמיה יג, י; תהלים קטז, ח), הרי כי הגירושין אינם טוב בעיני ה', ומדהענינים כביכול מורידין עליו דמועות, הרי שאין הדבר טוב ומקובל בעינים, וכל זה נכון בסייעתא דשמיא.

גליוני הש"ס
 סנהדרין ו.

ואצוה את שפטיכם וגו' שמע בין אחיכם ושפטיכם צדק (א, טז)

ענין 'צדקה' הוא שהדיין ימתין למותחייב מלמכור שדותיו מיד אבל דיין עצמו שטעה ימכור מיד

בספר הפרדס לרש"י בליקוטם שבסוף הספר (דפוס ווארשא דף ס: ד"ה דין השופט), וז"ל: דין השופט שטעה - יכול לחזור בו, והני מילי אם טעה בדבר משנה, אבל בשיקול הדעת - אינו חוזר (עיין סנהדרין ו, א) וחייב לשלם באותו היום, עכ"ל. ותיבות 'באותו היום' צריכין ביאור.

אולי כוונתו על פי ספר יריאים (סימן רלד; בדפוס סימן תל), וז"ל: צוה הקדוש ברוך הוא בפרשת דברים 'ושפטיכם צדק', פירוש,

'ועשית הישר והטוב', עיין שם היטב.

(ו) המשך לשונו: 'ועיין ברכות (ט), 'הטוב בעיניך עשית' (ישעיה לח, א) - סמך גאולה לתפלה, והוא גם כן חיבור הנותן והמקבל, כי גאולה הוא מצד הנותן, כי מי שהוא בשיעבוד חליה - אף להתפלל אין יכול, כי אין הובש מתייר עצמו (ברכות ה), ורק שהגאול נותן ומשפיע לו הגאולה, ותפלה הוא מצד המקבל - עיין נדה (א), נקבה נקיה באה, עד דאמרה מזוני - לא יהבו לה, וברש"י: עד דאמרה מזוני - שידועת להתפלל, הרי כי התפלה הוא בבחינת הנקייה והמקבל, ולכן סמיכות גאולה לתפלה הוא חיבור הנותן והמקבל, ונקרא 'הטוב בעיניך עשית'.

(ז) באתון דאורייתא שם היא רבינו את דברי הלבוש יורה דעה סימן עג סעף א, בטעם דכבד כוליה דם ושרייה רחמנא (עיין ראש חולין פ"ח סימן כו), 'דלא אסרה תורה אלא דם הנשפך כמים, שנאמר (דברים יב

שיעשה הדיין צדקה בדין, כיצד, נתחייב אדם, אל יאמר מכור שדותיך מיד ותן לו, שנמצא מוכר בזול ומפסיד שדותיו. ומכאן למדו הא דאמרין בפרק הגזול (בבא קמא קיב), תלתין יומין קמאי לא נחתין לנכסיה, דאמרין, קא טרח בזווי כו', עכ"ל.

ומבואר, שהמתנת התשלומין עניין צדקה היא, שהטילה תורה על הדיין חובת צדקה זאת לעשותה עם המתחייב, ועל כרחק עניין 'צדקה' שייך רק עם הזולת (עיין בבא בתרא פ"ח) - לא שיעשה האדם צדקה עם עצמו, ולכן כל שהדיין עצמו מתחייב מחמת הדין - צריך למכור חפציו אף בזול ולשלם מיד באותו היום, ודוק.

אתון דאורייתא
 כלל ד

אכל תשברו מאתם בכסף ואכלתם וגם מים תכרו מאתם בכסף ושתייתם (ב, ו)

דבר שיכול לשוב לכמות שהיה לא חשוב נשתנה מבריינו בשו"ת הרי"ם ז"ל יורה דעה (סימן ז"ה והנה בנדה) הוכיח דדבר לח שנתייש - ואפשר שישונו להיות צלול, אין היושב נחשב שינוי, עיין שם היטב שהוכיח כן מוש"ס נדה (נד), דתנן שם במשנה, דשרץ - דאין מטמא יבש, עם כל זה אם יוכל לשרות מעת לעת ולחזור לכמות שהיה - לח, אז שפיר מטמא אפילו ביבשותו. אלמא דאף על גב דהא דבעינן לח היינו משום דכתיב (ויקרא יא, לב) 'במותם', ודרשינן - כעין מותם, וכמבואר בגמרא שם (נו), עם כל זה אם יוכל להיות עוד לח - חשיב שפיר כעין מותם. ואם כן חזינן דבכהאי גוונא לא חשוב נשתנה, רק כעין מה שהיה תחלה, עד כאן תוכן דבריו.

ולענ"ד הסברא הזאת מפורשת עוד יותר בירושלמי שבת (פ"א ה"ד), וז"ל: תני רבי שמעון בן יוחאי, 'אוכל תשברו מאתם וגו' וגם מים תכרו' וגו', מה מים - שלא נשתנו מבריינתן, אף כל דבר - שלא נשתנה מבריינתו (פירוש, שמכאן נלמד איסור בישולי עכ"ל). התיבון (כמו מתיבי), הרי מוטלייה ופונקרטס וקובסיות וקליות והמין שלהם, הרי אלו מותרין (רצה לומר, דתנאי כן ברייתא), ניחא כללו - שהן יוכלין להישרות ולהחזיר לכמות שהיו (פירוש, שבטמא מכלו לא קשה, דכיון דיכולין להשרות ולהחזיר וכו', על כן לא חשיבי נשתנה מבריינתו, ושפיר מותרים), קליות למה (פירוש, הרי נשתנו על ידי האור, והם אינם יכולים לחזור לכמות שהיו, ולמה מותרים) וכו', עכ"ל הירושלמי. והרי מפורשת הסברא הזאת, דכשיכול לשוב לכמות שהיה לא חשיב נשתנה מבריינתו.

(כד) לא תאכלנו, על הארץ תשפכנו כמים, והכבד קרוז ועומד הוא בגופה של בהמה, ואינו נשפך כמים. עכ"ל. והקשה רבינו: 'אולם, דברי הרמ"י הנ"ל תמוהים לענ"ד מש"ס ערוך בחולין (קכ), דקאמר דאם הקפה את הדם ואכלו, חייב. הרי דחייבין אפילו אדם קפוי אף על פי שאינו נשפך כמים', ורבינו האריך ביישוב הקושיא. ובהמשך דבריו כתב על פי דברי חידושי הרי"ם הנזכרים: "...הא דהקפה את הדם ואכלו דחייב, דמוקמינן לה במנחות (א), בהקפה בחמה - דהדר להיות צלול, עיין שם, דאין הקיפוי חשיב שינוי, על כן שפיר חייב אף על פי שנתנה כשהוא קפוי אינו נשפך כמים, כיון דמתחלה היה נשפך כמים, דתנאי דנשפך כמים לא קאי אשעת אכילה, כי אם אעיקרו של דם. אולם בכבד דהוא קפוי מעולם, ואם כן לא נאסר מעולם - כיון דאינו נשפך כמים, על כן שפיר כבדא שרי, ואין בה משום איסור דם."

(א) ראה: בראשית מ, ט; שם שם, י; שם מט, יא; במדבר ו, ד; שם כ, ה. (ב) ראה הלן ח, ה; לב, לב. (ג) דאיתא: "כתנאי, 'כתב זאת' (שמות יז, יד) - מה שכתוב כאן, 'זכרון' (שם) - מה שכתוב במשנה תורה, 'בספר' (שם) - מה שכתוב בנביאים, דברי רבי יהושע. רבי אלעזר המודעי אומר, 'כתב זאת' - מה שכתוב כאן ובמשנה תורה, 'זכרון' - מה שכתוב בנביאים 'בספר' - מה שכתוב במגילה". (ד) 'ניכסי לוח ששמו בית דין לבעל חוב - חוזרין אליו אם נותן מעות לבעל חוב', רש"י שם ד"ה דשומא. (ה) המשך לשונו: 'ועיין בחידושי אגדות למרשה"א בעבודה זרה (כה). ד"ה זה ספר משנה, דכתיב שם ג"כ כן, דכוונת הגמרא - דכל משנה תורה הוא ספר שענינו אלפנים משורת הדין, דהוא עניין המקרא הנ"ל

"בימי גלותינו עלינו היה לשום לב להטיב מעשינו ודרכינו"

קול קורא לתיקון המעשים - מאת ראשי גולת אריאל

הגאון בעל 'מחזה אברהם' מבראדי זצ"ל, הגאון רבי מאיר אריק זצ"ל ורבינו הגאון רבי יוסף ענגיל זצ"ל
בימי צרה וצוקה של מלחמת העולם הראשונה - כאשר גלו לעיר הבירה וזיעץ יצ"ו יחד עם רבבות אלפי ישראל

ב"ה

קול קורא!

בלב נשבר ונדכה אנו פונים אליכם היום אחב"י, קול כחולה שמעונו, צרה כמבכירה, קול דמי אחינו הנהרגים, המוכים והנשדדים מידי אכזרים, או לאזנים שכך שומעות, או לדור שכך עלתה בימיו, קוינו לשלום ואין טוב, דוחקא בתר דוחקא בזוזי ובזוזי דבזוזי, ואנחנו מאמינים בני מאמינים כי הכל בהשגחה, ומי נתן למשיסה יעקב וכו' הלא ד' חטאנו לו, ועלינו לפשפש במעשינו כמו שאמרו חכמינו ז"ל אם רואה אדם שיסורין באים עליו יפשפש במעשיו, ומכל שכן כשיסורין באים על כלל ישראל, ועל זה מצאנו חובה על פי תורתנו הקדושה להעיר את לבב אחינו בני ישראל על כמה מכשולות וחטאים, אשר בעו"ה נתרחה הפירצה עוד יותר במשך זמן גלותינו ופזורינו בשעת המלחמה, ותחת אשר בימי גלותינו עלינו היה לשום לב להטיב מעשינו ודרכינו, עוד הוספנו סרה, וכמה חטאים חמורים נעשו כהיתר, ומהם:

(א) פרצת הנשים נשואות ובתולות הולכות בשוקים ורחובות בגילוי בשר מקומות המכוסים במרחבי הצואר וחזה וידיים וכדומה, אשר גם באומות נחשב לפירצות נגד הנימוס והמוסר, נוסף על פירצת השער בשוק אשר הוא איסור תורה לישראל, וכבר צווח על זה הנביא (ישעי' ס"ג) 'ען גבהו בנות ציון וגומר.

(ב) באיסור נדה החמור, שהוא בכרת ר"ל ופוגם זרעו. לקיים כל הכתוב בתורה הכתובה והמסורה בשולחן ערוך כל ענייני שמירת נדה כדת, כי היא זה שורש קדושת ישראל ויחוסינו.

(ג) בענין השחתת הפיאה והזקן, בהשחתה שעוברים בשאט נפש ובפרהסיא חמשה לאוין.

(ד) גם בענין קניית בשר כשר רבתה המכשילה, כי רבים אינם משגיחים כלל, וקונים מן הבא בידם, ונכשלים בטרפות ר"ל, וכבר הערנו על זה פעמים רבות.

(ה) בחילול שבת ר"ל, שהוא מדברים החמורים ביותר, רבים נכשלים בעונינו, וגם על זה כבר הערנו כמה פעמים, אבל אמרו חכמינו ז"ל הוכח תוכיח אפילו מאה פעמים.

(ו) עון ביטול תורה שהיא שקולה כנגד כל המצוות, והוא חיוב גמור על כל איש לקבוע עתים לתורה, כמבואר ביו"ד סי' רמ"ו, וכבר הערנו בקול קורא להשתדל שילמדו בכל בתי תפלה בין מנחה למעריב או אחר מעריב עכ"פ שעה אחת.

(ז) ההילוך לטארטיראות אשר אסרו חכמינו ז"ל בע"א י"ח, ועייין בשולחן ערוך או"ח סו"ס שי"ז, ובפרט בעתותינו אלה, אשר צרות לבם ישראל הרחיבו בעו"ה, לא יתכן לנו להתענג בתענוגים.

ויותר מזה שכתוב כאן, כל איש ואיש יודע נגעי לבבו, ישוב וינחם ויזהיר את בני ביתו באזהרה רבה. ונודע מאמר חכמינו ז"ל, לעולם יראה אדם את עצמו ואת כל העולם כולו חציו זכאי וחציו חייב, עשה מצוה אחת אשריו שהכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות, וכן אמרו יחיד ששב מוחלין לכל העולם כולו, ועל כן כל איש ואיש בהטיבו מעשיו ובשובו בתשובה שלימה לפניו יתברך, ידע כי הוא עושה טובה וממשיך ישועה לכל אחינו בני ישראל בכל מקום שהם, ואין לנו להשען כי אם על אבינו שבשמים, כי יקבל תשובתנו וישוב ירחמינו.

ולתכלית זה קבענו תענית צבור פה על אחינו בני גאליציע ובוקאוניה, מן ובת עשרים שנה ומעלה, בעזה"ת ביום ד' שבוע זה פרשת וישב, ומעוברות ומניקות לא יתענו, וכל איש חלש אשר מרגיש כבידות יפדה את עצמו במזון כפי יכלתו ונדבת לבו, ועל כל פנים לא פחות מח"י צ"ל.

וביום התענית הנ"ל יתאספו לבתי כנסיות ובתי מדרשות להתפלל ולומר סליחות ולקרנות ויחל, ולחלות להשי"ת כי ירחם על שארית ישראל ויצילינו מכל צרה וצוקה וימהר ויחיש גאולתנו ופדות נפשינו במהרה בימינו אמן.

דמי פדיון התענית מוקדש לטובת נגועי הפרעות.

מהנכון שכל אחד יקבל עליו התענית בעת תפלת המנחה ביום שלפני התענית.

אברהם מנחם הלוי שטיינבערג אבד"ק בראדי

יוסף ענגיל

מאיר אראק אבד"ק בוטשאטש

(נדפס בקובץ 'כרם שלמה' שנה ד קונטרס ה)

חשש קול הוא דאורייתא - ועד אחד נאמן נגדו

בגמרא כתובות (כז), אלא הכא במאי עסקינן, דמוחזק לן באבוח דהאי דכהן הוא, ונפק עליה קלא דבן גרושה או בן חלוצה הוא, ואחתיניה, ואתא עד אחד ואמר ידענא ביה דכהן הוא ואסקיניה.

בשו"ת מהר"י ווייל (סימן פח ד"ה ואפילו) דן מכאן אלעלמא - דעד אחד נאמן נגד קול, ועיין שם לישונו שהביא גמרא דכאן, וכתב: אלמא דעד אחד מהימן מדאורייתא נגד קול כו'. וכן כתב עוד שם בתשובה זאת (ד"ה ומה שאמרו), וז"ל: אבל לבטולי קלא, דעד אחד מהימן מדאורייתא אפילו בדוכתא אחרית, כגון גבי כהן דנפק עליה קלא דבן גרושה הוא, דמהימן עד אחד לבטולי קלא כו', עכ"ל. ומשמע מתיבת 'דאורייתא' שכתב, דסבירא ליה דחשש קול הוא דאורייתא.

האם יש לחשוש מפחד בשאר קרובים אלמים

בגמרא כתובות (כז), כי הא דמרי בר איסק וכו' אתא ליה אחא מבי חוזאה, אמר ליה פלוג לי בנכסי דאבא, אמר ליה לא ידענא לך, אתא לקמיה דרב חסדא, אמר ליה שפיר קאמר לך וכו' אמר ליה זיל אייתי סהדי דאחוח את, אמר ליה, אית לי סהדי ומסתפינו מיניה דגברא אלמא הוא.

יש לעיין היכא דאין הוא אֵלם, רק יש לו בן או שאר קרוב אלם, אי שייך לומר דמיסתפו כו'. ובבן יש להסתפק יותר דיש לו נגיעה בדבר - שהוא יורשו. ועיין שו"ת

שארית יוסף (סימן עז ד"ה ואין), דכתב בנידון כמו זה, דבעינן הוא עצמו אלם, מה שאין כן באביו או שאר קרוב אלם, ואף דיש להם נגיעה בדבר, ועיין שם שהביא ראיה מגמרא בבא בתרא (מז), דגזלן אין לו חזקה לפי שמתיראין ממנו למחות, ואף על פי כן בן גזלן יש לו חזקה, עיין שם היטב.

האם בקרובים יש סברת גייסי אהדדי להצריך גט שני בנתגרשה מן האירוסין

בגמרא גיטין (פא), ומודים (בית שמאי ובית הלל) בנתגרשה מן האירוסין (ולנה עמו בפונדקין ויש עדי יחוד) שאינה צריכה הימנו גט שני, דכיון דאין לבו גס בה - לא אמרינן הן הן עדי ביאה.

עיין שו"ת חוט המשולש (טור א סימן ט ד"ה ועוד גם), מה שכתב שם: והגם כי בנידון דידן יש לומר, שאחר שהם בני אחים וקרובים - והם בבית אחד, ואם כן בוודאי הוא דגייסי אהדדי גם מן האירוסין כו', עיין שם. ולדבריו במגרש כי האי גוונא גם מן האירוסין ולנה עמו בפונדק - תהיה צריכה גט שני.

ולא ידעתי מאין הרגלים לומר כן מסברת הכרס, אחרי שלא הוזכר זה לא בגמרא ולא בפוסקים, ולומר היות מקור לזה מהך דכתובות (כח), ההיא ארוס וארוסתו כו', קא חזינן דקא גייסי בהדדי, עיין שם, ויאמר האומר דהוא הדין בכל אירוסין, כגון בני אחים כו', דאנן סהדי דגייסי בהדדי, דינו כמו מן הנשואין, זה רחוק ודחוק וכמובן.

ראיה שעבד מקבל טומאה ויש לו טהרה במקוה

עיין במהרי"ט אלגאזי בספר קהלת יעקב (לאביו מהר"י אלגאזי, חלק תוספת דרבנן אות נ כלל ריג עמוד רנד ד"ה עוד כתבו), שעמד על מאי דמוכח מתוספות נזיר (סא: ד"ה א'), דעבד אינו מקבל טומאה, והקשה על זה מסיפרי פרשת מטות (פסקא ה ד"ה וכל), והובא ברש"י על התורה (שם לט, יט ד"ה אתם), על הכתוב (שם) 'אתם ושביכם', מה אתם בני ברית - אף שביכם כשיכנסו לברית ויטמאו צריכין הזאה, עד כאן. והאי 'שבי' הנכנסים לברית היינו עבד כנעני שמל וטבל לשם עבדות, עיין שם היטב שהביא ראיות לזה, ואם כן מבואר דעבד מקבל טומאה, עיין שם היטב בדברי מהרי"ט אלגאזי ז"ל.

והנה נזכרתי גם אני גמרא ערוכה דעבד מקבל טומאה ויש לו טהרה במקוה, והוא בש"ס כתובות (כח). במשנה, ואלו נאמנין להעיד בגודלן מה שראו בקוטנן, נאמן אדם לומר כו', ושהיה איש פלוני יוצא מבית הספר לטבול לאכול בתרומה כו'. ובגמ' שם פריך, ודילמא עבד כהן הוא כו'. הרי מפורש דיש לעבד טומאה וטהרת טבילה.

ואין מפורש כאן איזה טומאה הוא מקבל, ואולם יש ללמוד שהוא מקבל טומאת שרץ, מש"ס שם (כו), מעשה באדם אחד שהיה מסיח לפי תומו, ואומר זכורני כשאני תינוק ומורכב על כתיפו של אבא והוציאוני מבית הספר והפשיטוני את כתנתי והטבילוני לאכול תרומה בערב כו', והעלהו רבי לכהונה על פיו. וברש"י (ד"ה והטבילוני) כתב, מפני שסתם תינוק מטפח באשפה ושרצים מצויין שם, עכ"ל. ובתוספות (ד"ה מבית הספר) כתבו, וז"ל: נקט (מבית הספר) שלא לומר שהוא עבד, כדאמר בסוף פירקין (שם כח), עכ"ל. ואם כן מבואר להדיא דעבד מקבל טומאת שרץ, ופשוט דהוא הדין דמקבל כל שאר הטומאות.

לדעת התוספות - איסור הכשלה באכילה הוא מכלל האיסור עצמו

דע, דדעת הר"ן סנהדרין (סנהדרין עד: ד"ה רבא), דלאו ד'לפני עור' (ויקרא יט, יד) איננו חלק מעבירה הפרטית אשר הוא מכשיל בה את האחר, יש להעיר בה מתוספות חולין (ה: ד"ה צדיקים), שכתבו לענין הא צדיקים אין הקדוש ברוך הוא מביא תקלה על ידן, וז"ל: אומר ר"י, דדוקא במידי דאכילה אין הקדוש ברוך הוא מביא תקלה על ידן וכו'. ולספרים דגרסי בפרק שני דכתובות (כח): גבי העלו עבד לכהונה על פיו (של רבי אלעזר בר יוסי, שהעיד בטעות על עבד כהן שהוא כהן, ופיין התם) השתא בהמתן של צדיקים וכו', היינו משום דאתי לידי אכילת איסור, שמאכיל בת ישראל שנישאת לו בתרומה, והוא עבד ואין לו בה קידושין, עכ"ל.

ומוכח מזה, דהמכשיל את חבריו באכילת איסור, אז עבירת ההכשלה חלק מעבירת האכילה, ועבירת ההכשלה עצמה כעבירת אכילה חשיבא, ושייך בה 'השתא בהמתן' וכו', אף על פי שאין זה שייך בשאר עבירות שאינם עבירות דאכילה, ודו"ק.

א' דלאו ד'לפני עור' וגו' לא היו אביוזיהו דעבודת כוכבים - במכשיל לעבוד עבודת כוכבים, ולא בפני עצמו הוא, שלא להכשיל בדבר שהוא נגד מצותו יתברך - יהיה איזה מצוה שיהיה. ועל כן הוא ביעבור ואל יהרג אף באנסוהו להשאיל דבר לעבודת כוכבים."

ההבטחה האחרונה שמחוללת פלאים:

"כל מי שייסייע בהדפסת החיבורים שלי, אהיה לו למליץ יושר בעולם העליון"

(הבטחתו של רבינו ז"ע סמוך להסתלקותו, באזני חתנו הגה"צ רבי יצחק מענדל מארגנשטערן זצ"ל - מייסד וראש חברת 'אוהבי תורה' להוצאת ספרי רבינו)

לרכישת הספרים (במשלוח עד הבית), לקבלת הגליון ולהתרומות: טל: 1800-200-855 | דוא"ל: ot035104720@gmail.com